

Metodologia badań społecznych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodologia badań społecznych
Kod przedmiotu	14.9-WP-PSP-MBS-W_pNadGen6WRNJ
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Praca socjalna
Profil	praktyczny
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2016/2017

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu metod i technik badań społecznych, zaznajomienie ich z typami badań oraz strukturą procesu badawczego. Opanowanie umiejętności formułowania problemów badawczych, doboru danych, doboru zmiennych, metod i technik badań, konstruowania wybranych narzędzi badawczych oraz sposobów prezentowania i analizy wyników badań.

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

Wykład:

Typy badań społecznych: poznawcze, dla potrzeb praktyki. Typologia badań ze względu na cel, przedmiot, procedurę;

Metody badań pedagogicznych: sondaż diagnostyczny, monografia, metoda indywidualnych przypadków, eksperyment;

Charakterystyka procesu badawczego;

Sposoby doboru próby do badań;

Składniki tekstu naukowego: definicje, klasyfikacje i typologie, hipotezy, generalizacje historyczne, prawa nauki, regularności empiryczne;

Zmienne i wskaźniki;

Hipotezy badawcze. Kryteria poprawności hipotez;

Pomiar w badaniach pedagogicznych. Indeksy i skale pomiarowe. Rzetelność i trafność skal pomiarowych;

Badania jakościowe w naukach społecznych. Teoretyczne podstawy badań jakościowych: fenomenologia, hermeneutyka, interakcjonizm symboliczny;

Ćwiczenia:

Formułowanie celu badań i problemów badawczych;

Metody, techniki i narzędzia w badaniach pedagogicznych;

Obserwacja. Zasady i typy obserwacji, systematyzacja obserwacji, pozycja obserwatora;

Wywiad. Typy wywiadu. Czynniki zakłócające. Wartości i ograniczenia;

Ankieta. Budowa kwestionariusza i jego konstruowanie. Błędy pytań kwestionariuszowych. Kodowanie danych.

Metody badań stosowane w badaniach jakościowych: badania etnograficzne, studium przypadku – metoda biograficzna. Specyfika danych jakościowych i techniki analizy;

Socjometria i jej zastosowania;

Analiza danych w tabelach i na wykresach;

Metody kształcenia

Wykład prowadzony metodą podającą z elementami dyskusji z prezentacją slajdów i prezentacją multimedialną;

Ćwiczenia: dyskusja, praca w małych grupach (formułowanie problemów badawczych, konstruowanie pytań ankietowych), praca z materiałem źródłowym, metody oparte na działaniu praktycznym (np. próbka obserwacji), prezentacja problematyki przez studentów

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student potrafi wymienić i scharakteryzować podstawowe metody i techniki badań stosowane w naukach społecznych;	• K_W09	• test egzaminacyjny z progami punktowymi	• Wykład • Ćwiczenia
Student potrafi opisać strukturę procesu badawczego, wyróżniając i charakteryzując poszczególne jego etapy. Potrafi sformułować problemy badawcze, dobrać zmienne i wskaźniki, dobrać stosownie do podejmowanej problematyki odpowiednie metody i techniki badań, skonstruować wybrane narzędzia badawcze, a także dokonać analizy ilościowej oraz opisu jakościowego uzyskanych wyników badań; potrafi wybrać najbardziej adekwatną do podjętego celu badań perspektywę teoretyczną i metodologiczną;	• K_U05	• Sprawdzenie przez prowadzącego ćwiczenia projektu przygotowanego przez grupę studentów;	• Wykład • Ćwiczenia
Student jest świadomy poziomu swojej wiedzy metodologicznej i posiadanych umiejętności do prowadzenia badań diagnostycznych, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia swojego warsztatu, dokształcania się i rozwoju osobistego; umie przeanalizować otrzymane wyniki własnych badań i porównać je pod względem poprawności i zupełności z wynikami publikowanymi w innych opracowaniach; ma świadomość, które opracowania spełniają kryteria poprawności metodologicznej i na podstawie tego potrafi wyznaczyć kierunek własnego rozwoju i kształcenia;	• K_K01	• Samoocena studenta konfrontowana z wynikami kolokwium oraz wynikiem egzaminu	• Wykład • Ćwiczenia
student potrafi pracować w zespole realizującym wspólny projekt diagnostyczny, potrafi zaplanować pracę zespołu, rozdzielić i wykonać przydzielone zadanie; potrafi podjąć działania organizacyjne związane z realizacją badania diagnostycznego,	• K_K07	• Ocena prowadzącego ćwiczenia sposobu pracy w grupie studentów oraz ocena prezentacji projektu badawczego wobec grupy i po dyskusji o nim.	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie powyżej 50% punktów możliwych do zdobycia na końcowym egzaminie z całości nauczanych treści.

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie powyżej 50% punktów z możliwych do zdobycia. Bierze się pod uwagę ocenę przygotowania i aktywnego udziału w zajęciach; ocenę z projektu badań ilościowych przygotowanego przez studenta; ocenę poprawności rekonstrukcji założeń metodologicznych projektu badań jakościowych sporządzonej na podstawie wybranej literatury;

Egzamin pisemny z całości materiału;

Ocena końcowa – średnia z ćwiczeń i egzaminu;

Istnieje możliwość zwolnienia z egzaminu osób szczególnie zaangażowanych w realizację zadań w ramach ćwiczeń na wniosek prowadzącego ćwiczenia;

Ocena końcowa z przedmiotu Metodologia badań społecznych ustalana jest na podstawie sumy punktów uzyskanych na ćwiczeniach (50%) i egzaminie (50%). Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładu. Ocena końcowa wyznaczana jest następująco: powyżej 50% - dostateczny, powyżej 60% - dostateczny plus, powyżej 70% - dobry, powyżej 80% - dobry plus , powyżej 90% - bardzo dobry.

Literatura podstawowa

1. Babbie Earl, Badania społeczne w praktyce, PWN Warszawa 2003;
2. Babbie Earl, Podstawy badań społecznych, PWN, Warszawa 2008;
3. Frankfort-Nachmias Chava, Nachmias David, Metody badawcze w naukach społecznych, Poznań 2001;
4. Flick Uwe, Projektowanie badania jakościowego, PWN, Warszawa 2010;
5. Hajduk Edward, Hipoteza w badaniach pedagogicznych, Zielona Góra 1993, 1994, 1996;
6. Hajduk Edward, Hipoteza w badaniach społecznych, Zielona Góra 2006;
7. Łobocki Mieczysław, Metody i techniki badań pedagogicznych, Impuls, Kraków 2007;
8. Nowak Stefan, Metodologia badań społecznych, PWN, Warszawa 1985;
9. Palka Stanisław, Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna, GWP, Gdańsk 2006;
10. Pilch Tadeusz, Zasady badań pedagogicznych, Wyd. „Żak”, Warszawa 1995;
11. Sztumski Janusz, Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice, 1995;

Literatura uzupełniająca

1. Brzeziński Jerzy, Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 1996, 1997, 1999, 2002 – dodruk;
2. Lutyńska Krystyna, Wywiad kwestionariuszowy, Przygotowanie i sprawdzenie narzędzia badawczego, 1984;
3. Mayntz Renate, Holm Kurt, Hübner Peter, Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej, Warszawa 1985;
4. Silverman David., Prowadzenie badań jakościowych, Warszawa 2008.
5. Silverman David, Interpretacja danych jakościowych, Warszawa 2008.

Uwagi

